

Қазақстан Республикасы
оқу-ағарту министрінің
2024 жылғы «5» ақпандағы
№ 55 бұйрығымен бекітілді

Ата-аналарды педагогикалық қолдау орталығы қызметінің тұжырымдамалық тәсілдері

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Ата – аналарды педагогикалық қолдау орталығы қызметінің тұжырымдамалық тәсілдері (бұдан әрі – Тұжырымдамалық тәсілдері) Ата-аналарды педагогикалық қолдау орталығының (бұдан әрі – Орталық) мақсатын, міндеттерін, қызмет принциптерін, ғылыми-әдістемелік қолдау көрсету мазмұнын, сондай-ақ Орталық қызметінен күтілетін нәтижелерін айқындайды.

2. Орталық қызметінің өзектілігі өскелең ұрпақтың құндылықтарын қалыптастыруда отбасына педагогикалық қолдау көрсетудің маңыздылығымен айқындалады.

3. Орталықтың қызметі позитивті ата – ана мәдениетін арттыру арқылы балалардың қауіпсіздігін, денсаулығын және психологиялық әл-ауқатын қамтамасыз етуге ықпал етуге бағытталған.

1-тарау. Ағымдағы жағдай

4. Еліміздің заңнамалық деңгейінде балалардың құқықтары мен мүдделерін қорғау бойынша жүйелі жұмыс жүргізілуде, Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы № 249 қаулысымен бекітілген Қазақстан Республикасында мектепке дейінгі, орта, техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2023-2029 жылдарға арналған тұжырымдамасы әзірленді.

Отбасы саясаты саласындағы белсенді мемлекеттік қолдауға қарамастан, Қазақстанда 2021 жылы жүргізілген зерттеу деректері ата-аналардың балаларды оқыту мен тәрбиелеуіне аз тартылғанын көрсетті (ата – аналардың 42% – ы мектепке бармайды, 25%–ы балаларды дамыту үшін кітаптар мен басқа материалдарды сатып алмайды, 55% - ы баламен бірге мұражайларға, театрларға ешқашан бармайды немесе сирек барады).

Сонымен қатар, зерттеулер ата-аналардың баланың жеке тұлға ретінде

қалыптасуына және оның академиялық жетістіктеріне әсер ететіндерін растады. PIRLS – 2016 халықаралық зерттеудің нәтижелеріне сәйкес, ата – аналары балаларымен жүйелі түрде айналысатын төртінші сынып оқушылары ата-аналары балаға сирек көңіл бөлетін оқушыларға қарағанда 24 баллға, балаларының оқуына мүлдем көңіл бөлмейтін балаларға қарағанда 110 баллға жоғары болды.

Бұл жағдайдың себептерінің бірі – ата-аналардың психологиялық-педагогикалық мәдениетін дамытудың жеткіліксіз деңгейі, балалар мен ата-аналардың қарым – қатынасының бұзылуы.

Бұл үрдіс ата – аналар үшін Орталықтар форматында психологиялық – педагогикалық ағарту жұмыстың жүйелі түрде іске асыруының өзектілігі мен қажеттілігін растайды.

3-тарау. Орталық қызметінің мақсаты, міндеттері, қағидаттары

5. Орталықтың мақсаты – позитивті ата-ана мәдениетін қалыптастыру.

6. Орталықтың міндеттері:

1) ата-аналарға жүйелі педагогикалық қолдау көрсетуді ұйымдастыру;

2) ата-аналардың педагогикалық мәдениетін, психологиялық – педагогикалық және әлеуметтік құзыреттерін дамыту;

3) Отбасы – Мектеп өзара іс – қимылын нығайту;

4) отбасылық тәрбие процесінде балалардың әл-ауқатын қамтамасыз ету бойынша ата-аналардың уәждемесін арттыру.

7. Орталық қызметінің қағидаттары:

1) гуманистік бағыт;

2) ұлттық мәдениетке, құндылықтар мен дәстүрлерге сүйену;

3) ата – аналардың ағартушылығын саралау және даралау;

4) заманауи ғылым мен практиканың жетістіктерін пайдалану;

5) әлеуметтік серіктестік.

8. Орталықтар жалпы білім беретін мектептер базасында жұмыс істейді.

Орталықтың қызметіне жалпы білім беретін мектептердің педагогтері, оның ішінде мектеп директорларының тәрбие жөніндегі орынбасарлары, сынып жетекшілері, педагог-психологтар, тәлімгерлер қатысады.

Орталықтың қызметіне белсенді ата-аналарды, аға буын өкілдерін, ата-ана комитеттердің төрағаларын тартуға ұсынылады.

Орталықтың сабақтары мектеп директоры бекіткен кестеге сәйкес әр түрлі интерактивті формаларды қолдана отырып өткізіледі: дөңгелек үстел, пікірталас, миға шабуыл, іскерлік және рөлдік ойындар, мастер-класс, тренинг.

9. Орталықтың сабақтары осы Тұжырымдамалық тәсілдерге қосымшада ұсынылған ата – аналарға педагогикалық қолдау көрсету бағдарламаларына (бұдан әрі – Бағдарламалар) сәйкес өткізіледі.

Әр Бағдарлама жылына сегіз сабақты қамтиды. Ата-аналар

қауымдастығының нақты психологиялық – педагогикалық білімге сұранысын зерттеу үшін сауалнама жүргізу ұсынылады. Сауалнама қорытындысы бойынша нақты мектеп үшін өзекті проблемалар мен тақырыптар бойынша екі-үш сабақ өткізуге жол беріледі.

Бағдарламалардың мазмұны ұлттық құндылықтарға, олардың дамуының жас ерекшеліктерін ескере отырып, балалардың әл-ауқатының теориялық негіздеріне бағытталған.

10. Ұлттық мәдениеттің неғұрлым шоғырланған мазмұны «Даналық мектебі» клубының (бұдан әрі – Клуб) қызметінде көрініс табады. Клуб Орталықтар жұмысының ажырамас бөлігі болып табылады және ерікті негізде құрылады.

Клубтың мақсаты – аға ұрпақтың педагогикалық әлеуетін өзектендіру арқылы позитивті ата-ана мәдениетін дамыту.

Клубтың міндеттері:

- 1) Клуб жұмысына аға ұрпақтың бастамашыл өкілдерін тарту;
- 2) халықтың ұлттық құндылықтары мен педагогикалық дәстүрлерін өскелең ұрпақты тәрбиелеудің негізіне айналдыруға жәрдемдесу.

Клуб қызметінен күтілетін нәтиже:

- 1) позитивті ата – ана мәдениетін қалыптастыру үшін аға ұрпақтың тәжірибесін табысты пайдалану;
- 2) ұлттық құндылықтар мен дәстүрлер негізінде өскелең ұрпақты тәрбиелеу.

11. Ата – аналар қоғамымен өзара іс – қимылдың негізгі институты ата-аналар комитеттері болып табылады. Педагогтер ата-аналар комитеттерімен бірлесіп, заманауи үрдістерді қолдана отырып, ұлттық құндылықтарға негізделген балаларды тәрбиелеу жүйесін құрады.

4-тарау. Орталықтарды ғылыми-әдістемелік қолдау

12. «Өркен» балалардың әл-ауқатының ұлттық ғылыми – практикалық институты» коммерциялық емес акционерлік қоғамы (бұдан әрі – Институт) Орталықтарға ғылыми-әдістемелік қолдау көрсетуді іске асырады.

13. Институт:

- 1) ата-аналарға педагогикалық қолдау көрсету бағдарламаларын және сабақ жоспарларын;

ақпараттық ресурстарын: әдістемелік нұсқаулықтар, презентациялар, чек-парақтар, бейнероликтер;

институт сайтындағы цифрлық ресурстарын (оның ішінде видео – сабақтар) ұсынады;

- 2) ата – аналарға педагогикалық қолдау көрсетуді ұйымдастырудың өзекті мәселелері бойынша вебинарлар мен семинарларды өткізеді;

- 3) «Ата – аналарды психологиялық-педагогикалық оқытудың ғылыми-

әдістемелік негіздері» білім беру бағдарламасы бойынша педагогтердің біліктілігін арттырады.

5-тарау. Күтілетін нәтижелер

14. Орталықтардың қызметі нәтижесінде:

1) ата-аналарға психологиялық-педагогикалық қолдау көрсету жүйесі іске асырылады;

2) ата-аналардың позитивті ата-ана болу құзыреттерін дамытуға уәждемесі артады;

3) ата-аналардың білім беру процесіне қатысуы артады;

4) Ата-ана – Мектеп өзара іс-қимылы күшейтіледі;

5) ұлттық құндылықтардың тәрбие процесіне интеграциясы күшейтіледі.